

Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Kedves Barátaim!

Örömmel tölt el, hogy a hosszú ideje tartó bezártság után ez a kiállítás megszülethetett. Különösen büszke vagyok arra, hogy az egyik első kiállítás a filmrendezők, filmoperatőrök fotóit mutatja be. A filmesek szorgalmas emberek, még szabad idejükben is imponáló módon foglalkoznak azzal, ami számukra talán a szakmájukban is a legfontosabb: a képpel.

A kép az életben is fontos dolog számunkra, de különösen fontosak, amiket mi hozunk létre mesterséges fényekkel, vagy a természetben ellesve. Arcok, terek, sorsok, történetek jelennek meg a kiállított képeken.

A fotográfia (s még fokozottabb mértékben a film) révén környezetünk képei új kontextusba kerültek és az emberek egy új térélmény részesei lettek. Az építészet új és új törekvéseivel térkultúránk, látásmódunk is megváltozik.

Moholy -Nagy László írta 1934-ben a jövőről: „*Láttak már önök egy nagy, vadul rángatózó fényszóróparádét, egyre messzebb és messzebb hadonászó karokkal? Valami hasonlóra gondoltam. De nem a signal abc szétvagdalt ritmusára, hanem valami fénykompozíció alapján, amelynek megvan a maga egzakt partitúrája...*

Ez csak az egyik terv volt. Csak az egyik lehetőség. A FÉNYNEK ÉS A MOZGÁSNAK AZONBAN EZER ILYEN ÁLMA VAN, amelyekben a fizika és apparátusai pl. a fény polarizációja és interferenciája, valamint a spektroszkópia lényeges szerepet játszhat. Ma még ezek, szemünk tanulatlansága (??) következtében, sajnos, csak mérnöki problémák... Nagyon valószínű, hogy a jövőben a lakások bizonyos helyét, a rádióhoz hasonlóan, e fényfreskók felfogására használják majd fel.”

Micsoda hihetetlen jelentőséget tulajdonított ő és társai a fénynek! Mennyire csodálhatták, hiszen sötét lakásokban, utcákon és városokban nőttek fel! Mi mindent reméltek a szobába bejövő és a *létrehozható* fénytől! Mennyire hihettek mindenki eljövendő megrendülésében! Moholy nagy ábrándja volt, hogy az utcák, lakások fényei, az elektromosság, a fotográfia, a film megváltoztatják látásunkat, környezetünket, az egész életet. Úgy képzelte, a világ tátott szájjal fogja bámulni, hogy az utcákon a falakról hatalmas méretekben egy másik ember néz vissza ránk. Ez így is történt, az utcák tele vannak óriásplakátokkal, hatalmas reklámfelületekről rengeteg kép, rengeteg ember arca néz ránk. Mindenütt fotográfiák és mozgó képek vesznek körül bennünket.

Sokan azt mondják, hogy ez a rengeteg kép, ez a vizuális áradat, kioltja egymást, és Moholy-Nagy László reményeivel jövőbeli víziójával szemben egyhangúvá, monotonná teszi a külvilágot, a környezetünket. De hitünk szerint a képek nem oltják ki egymást. Mindig új és új hullámokban, új formátumban új képek, stílusok jelennek meg. Az emberek nagy része ösztönösen érzékeli ezt, ahogyan a természet változásait. Azonban ez az örökké változó folyamat korokat, korszakokat jelöl, és az idő távlatában szinte azonosító kóddal, csak rá jellemző bélyeggel látja el.

Jelöli az időt.

Ezen a kiállításon három korszak alkotóit csoportosították a kurátorok. Az elődöket – mint Moholy-Nagy László vagy Escher Károly –, a klasszikusokat – ilyen például Sára Sándor, Zsigmond Vilmos –, és a kortársaink közül például Kende Jánost, Kardos Sándort, Medvigy Gábort. Ha megnézik a képeket, láthatják, hogy ezek a fotósok és operatőrök valóban különböző és korukra jellemző módon, de egyéni látásmódot képviseltek, képviselnek. Épp ez a kiállítás az egyik

bizonyíték arra, hogy a filmoperatőrökre nem a fásultság jellemző, hanem a képek iránti éhség.

Közös hagyományuk a szociológiai érzékenység és transzcendentális alkotásra való törekvés. Ez nemzedékről nemzedékre öröklődő hagyomány a magyar filmművészetben.

Ezért őszinte örömmel nyitom meg ezt a kiállítást.

Budapest 2021. május 6.

Grunwalsky Ferenc